

GLEMMER DU

TÅRNBY KOMMUNES LOKALHISTORISKE TIDSSKRIFT

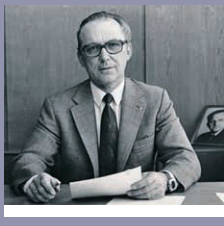
MARTS / APRIL 2016

TORKILD FELDVOSS

Borgmester fra 1970 til 1993

NUMMER 2 / 2016

FORSIDE:

Torkild Feldvoss på borgmesterkontoret omkring 1970-1975. I baggrunden ses et fotografi af hans far, Johannes Feldvoss. Torkild Feldvoss var borgmester fra 1970 til 1993. Han kom helt op på at sidde 24 år som borgmester. Fotograf: KT-Posten

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarliv, B6064

KILDER

Foredrag i Aars den 11. januar 1993 af Torkild Feldvoss – i uddrag.

Velkommen til Tårnby Kommune – diverse årgange.

A. Kierulff Jensen (red.): Amagerbogen. Danske Byer og Deres Mænd. København 1939.

Lokalforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem i Tårnby Kommune. L37.24

Tårnby Rådhus. Avisudklip vedrørende Tårnby Kommune: 1969-1970, 1975-1976. [flere årgange]

A169 Tårnby Skakklub

På arkiv.dk er flere fotografier af familien Feldvoss fundet fra andre arkiver end fra Tårnby Stads- og Lokalarliv.

COPYRIGHT

Ophavsretten på billederne og illustrationerne tilhører Tårnby Stads- og Lokalarliv, en anden institution eller en professionel fotograf. Fotografierne må ikke bruges i andre sammenhænge uden tilladelse. Har du brug for et billede eller en illustration, kan du henvende dig til Tårnby Stads- og Lokalarliv.

For enkelte billeder har det været umuligt at finde frem til den retmæssige ophavsretsindehaver. Dersom Tårnby Stads- og Lokalarliv kræver ophavsretten, er det ufrivilligt og utilsigtet. Såfremt du mener, der er materiale, der tilhører dig, bedes du derfor kontakte bibliotek@taarnby.dk

HVIS DU VIL VIDE MERE:

Tjek arkivets del af bibliotekets hjemmeside på <https://taarnbybib.dk/sol>

Tidsskriftet GLEMMER DU er udgivet af:

Tårnby Kommunebiblioteker, Stads- og Lokalarliv

ISSN 1397-5412

© Tårnby Stads- og Lokalarliv 2016

Tekst og redaktion: Lone Palm Larsen

Layout: Anne Petersen

TORKILD FELDVOSS

Borgmester fra 1970 til 1993

I Tårnby Kommune har der siden 1952, hvor kommunen skiftede fra "landkommune" til "købstadskommune", været fire borgmestre. Før 1950 var titlen sognerådsformand, efter 1952 borgmester. Samtidig blev betegnelsen sogneråd ændret til kommunalbestyrelse.

Torkild Feldvoss blev født i Års den 13. december 1920. I 1930 flyttede han med sin familie til Kastrup. Han engagerede sig i politik og blev valgt ind i kommunalbestyrelsen i 1958. Torkild Feldvoss blev borgmester i 1970 - en post han bestred i knapt 24 år.

Torkild Feldvoss fotograferet omkring 1980. Billedet er brugt i forbindelse med hans 60 års fødselsdag.

Fotograf: Kastrup Foto Atelier
Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B6065

EN BORGMESTERS HISTORIE

Her er gengivet et uddrag af et foredrag af Torkild Feldvoss, som han holdt i Års, hans fødeegn. Det blev holdt mandag den 11. januar 1993. Den 31. december 1993 gik han af som borgmester.

Min tilværelse som barn i Aars strakte sig kun over 10 år – og de sidste fem af dem kan jeg vel huske noget om. Men det er altså mere end 60 år siden, og det betyder måske, at der kan være erindringsforskydninger eller episoder, jeg som barn overvurderede eller romantiserede! På den anden side bliver barndomserindringerne jo med alderen meget nærværende.

JOHANNES – MIN FAR

Min far var født i 1893 i en lille by, Ørum, på Djursland i nærheden af Tolstrup. Hans far – min farfar – var landsbybager. Et lille hjem. Min far tog som dreng med, når de slog telt op på markeder og dyrskuer, hvor de solgte honningkager. Han blev senere som ganske ung medhjælper i en lille landsby-skole, hvor læreren fattede meget interesse for ham og sammen med andre fik ham sendt på Jelling Seminarium.

Som færdiguddannet lærer kom han til Randers og blev vikar. Her traf han min mor. De blev gift og i 1920 flyttede de til Aars, hvor min far fik fast lærerstilling. De købte huset Toften på det, der dengang hed Blærevej - nu vist Nibevej. Her blev jeg født den 13. december 1920. Jeg blev ikke døbt i Aars Kirke, skønt den lå lige ved siden af. Min far var ikke indre missionsk – tværtimod grundtvigianer. Jeg blev derfor døbt i en lille frimenigheds-

I midten siddende skråt ses Johannes Feldvoss og hans medstuderende fra seminariet. De boede på pensionatet hos smed Jørgensen og Marianne Jørgensen. Pensionærerne blev kaldt ”smededrenge” da hr. Jørgensen var smed. Fotografiet er venligst lånt fra Jelling Lokalhistoriske Arkiv.

Fotograf: Anna Andersen

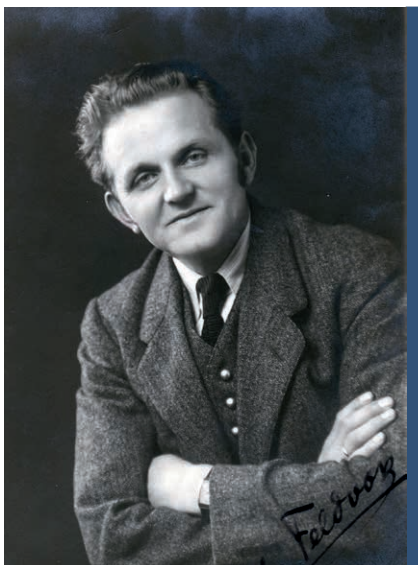
Foto: Jelling Lokalhistoriske Arkiv, B1584

kirke i Hornum. Mine to søstre, som er henholdsvis 2 og 4 år yngre, er dog begge døbt i Aars Kirke. Min far blev altså lærer i Aars, 27 år var han. [...] Min far blandede sig hurtigt i mange ting i Aars. I 1921 blev han lønnet bibliotekar ved oprettelsen af Aars folkebibliotek. De havde egen biblioteksbestyrelse. Han startede AOF aftenskolen, hvor han var leder og havde Jens Andersen som formand. Han optrådte meget som foredragsholder rundt i Himmerland. Han fik kendte personligheder til Aars. Han fik f.eks. Jeppe Aakjær, Skjoldborg og mange kendte politikere til Aars.

I det hele taget en igangsætter – og vel også en personlighed og foregangsmand. Det var han hele sit liv, også da han kom til Kastrup. En spændende far!

Først og sidst var han Socialdemokrat og arbejdede sammen med folk som sognefoged Laurits Frederiksen, glarmester Quist, Valdemar Sørensen, smedemester Madsen, Simon Jensen, Maren Jensen og mange andre. Han blev også medlem af sognerådet.

[I Aars, red.]

Johannes Feldvoss var lærer i Aars fra 1920 til 1930, hvor han og familien flyttede til Tårnby. Bemærk underskriften på fotografiet.

Fotografiet er lånt fra Lokalhistorisk Arkiv i Aars, Vesthimmerlands Museum.

Foto: Vesthimmerlands Museum, B5944

Jeg husker engang, jeg oplevede min fars lide stue fyldt med slagteriarbejdere ivrigt gestikulerende. Der var optræk til strejke på slagteriet. Det gjorde stort indtryk på mig – og her fik jeg for første gang fars forklaring om arbejdskamp, fagforeningsspørgsmål og politiske problemer.

Og så var han i øvrigt naturmenneske, han glemte aldrig Himmerland og Limfjords-egnen. Han byggede selv et lille sommerhus i Hvalpsund, og her tilbragte vi nogle ferier ved fjorden.

Fars kærlighed til Aars tolkede han jo også i den sang, han skrev i 1929 til erhvervsudstillingen: Aars-sangen.

Han glemte heller aldrig, den store afsked han fik, da vi forlod Aars i 1930, hvor mange, mange mennesker mødte op og sagde farvel.

MIN BARNDOM I AARS

Hvordan er så min egen erindrings om Aars og dens mennesker? Byen var jo meget mindre end i dag. Den strakte sig stort set kun fra Ringvej mod nord til Søndergade og Lillevang mod syd og fra Jernbanen vest til Anlægget og Afholdshotellet mod øst. Selve Aars by havde vel kun omkring 2.000 indbyggere. Vi kendte hinanden og kunne stort set følge med i alt, hvad der skete i byen! [...]

Og hvad fik en dreng i Aars så tiden til at gå med dengang? Jeg gik jo i skole, og sluttede da

JOHANNES FELDVOSS

Johannes Pauli Feldvoss blev døbt den 29. oktober 1893 i Ørum Kirke, Djurs. Som fadder var blandt andet skolelærer og kirkesanger Anders Martin Christensen fra Ørum. Måske var det ham, der hjalp Johannes i gang som med sin lærergerning.

Torkild Feldvoss' far var i folketællingen 1921 lærer i Års beliggende mellem Aalborg og Viborg. Hans mor var Alfrida Kristine Sørensen født den 12. juli 1898 i Randers. Hun døde den 31. maj 1942.

Johannes, der var blevet skoleinspektør, gifter sig igen den 16. oktober 1943 med en kollega fra Kastrup Skole. Hun hed Karen Ebba Vestergaard Madsen og blev mor til Poul Feldvoss. I øvrigt var Torkild vidne ved brylluppet. Han studerede dengang på universitetet.

vi rejste fra Aars i 4. klasse. En gang om året var vi på skovtur til Halkjær Skov - hele skolen. Overlærer Bertelsen var selv arrangør af turen. [...]

Jeg spillede fodbold ude på banen bag Tingvej. [...] Jeg byggede huler ude i Tholstrup plantage – og skød med luftbøsse. Et stykke ude af Haulbrovej med Pisselhøj, tror jeg, var der nogle hedearealer. Der plukkede vi tyttebær. Der var også mergelgrave, som ikke var fyldt helt op. Der var store huller med skrå vægge, hvor vi drenge kørte dødsdrom på cykel, sådan som vi havde set det med motorcykel på dyrskuet.

Om vinteren løb vi på skøjter nede på anlægssøen. Vi huggede også isen op og løb på isflager over til den lille ø ude i søen. Og så blev der kørt i slæde. [...] Vi må have haft et par gode vintre dengang i 20'erne. [...]

KASTRUP

Jeg tror egentlig ikke, min far havde noget ønske om at forlade Aars. Jeg tror, det var min mor som opfordrede ham til at søge en overlærerstilling, som det jo hed dengang. Hun syntes måske også, at han havde

AARS-SANGEN

Vor by den steg af heden frem
Engang for år tilbage
Nu værner den de mange hjem
i blæst og solskinsdage
Dog kimbrer ud på krigerfærd
ved dåd de hævede livets værd
i det som tungt kan bære
i dagens dont med ære.

Småhuse mellem hylt og hegn
om sognet gamle kirke
og møllen signe med sit tegn
på bakken byens virke
men i det hjerte stemplet slår
mens om din sylsten ploven går
i stræb for hvad der kommer
i kamp for slægtens sommer

Den nye slægt som stormer frem
i dristighed vil famle
den bygger nok sit eget hjem
men bygger på det gamle
ved bavnebål, i udsyn fri
i fælles håb, i takt, i trit
den nye slægt skal bygge
vor by i lys og lykke!

Johannes Feldvoss, 1929

blandet sig for meget og havde for travlt. I hvert fald søgte han overlærerstillingen ved Kastrup Skole, og i august 1930 flyttede vi til Tårnby Kommune.

Min far blandede sig naturligvis også her i tingene. Han startede en ny stor AOF-afdeling, var fortsat politiske interesseret og engageret. Han blev skoleinspektør og til sidst skoledirektør. Der var på det tidspunkt ti skoler i Tårnby Kommune.

Jeg fortsatte naturligvis min skolegang, kom i gymnasiet og blev student og begyndte at studere statsvidenskab på universitetet. Færdig som cand.polit. blev jeg ansat som økonom i Københavns Kommune.

I 1958 blev jeg opstillet til kommunalbestyrelsen som yngste

og eneste nye medlem. Jeg blev straks valgt som 1. viceborgmester og det var jeg så i tre perioder – i alt i 12 år. I 1970 blev jeg valgt til borgmester. Det nåede min far lige at opleve, og det var betydningsfuldt for os begge to. Han var da alvorligt syg og døde kort tid efter.

Jeg har nu været Tårnbys borgmester i 23 år og går af ved næste kommunevalg, altså om et års tid, 73 år gammel. Jeg har været i kommunalbestyrelsen i 36 år, halvdelen af min liv.

Kastrup Skole på skolebiblioteket, hvor eleverne skal undersøge, hvordan en lov bliver til. Dengang skulle lovene igennem både i Folketinget og i Landstinget. Læreren i midten er Johannes Feldvoss. Fotograferet ca. 1935.

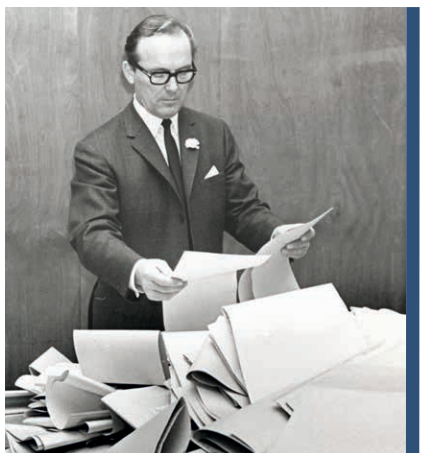
Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B2190

TÅRNBY

Da vi kom til Tårnby havde kommunen ca. 5.000 indbyggere. Jeg har været med til at præge dens udvikling frem til en moderne forstadskommune til København med 40.000 indbyggere. Jeg kunne naturligvis fortælle meget om Tårnby Kommune. Det skal jeg undlade nu, men jeg tror, man kan sige, at Tårnby Kommune på næsten alle områder har et ganske højt service-niveau, og hvad mere er, så har vi samtidigt en god økonomi.

I modsætning til mange andre kommuner har vi en kassebeholdning på omkring 250 millioner, til trods for at vi hvert år investerer 50-60 millioner kr. i nyanlæg.

Den gode økonomi skyldes ikke, at vi har en særlig velhavende befolkning, det har vi ikke. Men snarere at vi har gennemført en stærk og sikker teknisk og økonomisk planlægning – og måske allermost at vi har et stærkt og stabilt flertal i kommunalbestyrelsen. Socialdemokraterne har 10 af 17 mandater og siden 1917, dvs. i 75 år har Socialdemokratiet haft styret i Tårnby Kommune uafbrudt. Det er en

Torkild Feldvoss står med stemmesedlerne ved optællingen fra kommunevalget i 1970.

Fotograf: Preben Jensen.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B6090

fantastisk stabilitet. Hvad der måske er endnu mere usædvanligt er, at der i disse 75 år kun har været fire borgmestre – fire formænd for bystyret – jeg er den fjerde, og jeg har personlig kendt alle mine tre forgængere!

ET GODT RESULTAT

Lad mig til sidst nævne at Tårnby Kommune netop nu står overfor den største udfordring i sin historie. Landanlæggene til den faste forbindelse over Øresund skal gå

gennem vor kommune. Det drejer sig om en kæmpe trafik-korridor med en 4-sporet motorvej og en 2-sporet jernbane med tung trafik døgnet rundt fra det nordlige Skandinavien til Centraleuropa. Det vil spalte kommunen i to dele og medføre store miljøproblemer. Selve gennemførelsen af dette kæmpeanlæg vil formentlig vare 5-6 år og gøre kommunen til en stor arbejdsplads.

Det er klart, at vi har arbejdet med disse problemer i det sidste par år, og ofret utrolig mange kræfter på denne sag. Jeg har haft utallige møder i Folketinget, og jeg er nu så optimistisk, at jeg tror på, at vi opnår væsentlige miljømæssige forbedringer og får store dele af anlægget overdækket. Det vil være en stor politisk sejr – og for mig selv betyde, at jeg kan aflevere endnu et godt resultat, inden jeg slutter min politiske karriere.

Tak fordi I hørte på mine beretninger. Det blev vist i temmelig høj grad en personlig fortælling/bekendelse – anderledes kunne det ikke være.

/Torkild Feldvoss

SLÆGTEN

Farfaderen var Adolph Frederik Feldvoss, som var født den 29. oktober 1858 i Nørager.

Han var opført som ungkarl og bager, da han den 12. marts 1885 blev gift med sydpige Agnete Marie Madsen, som var født ca. 1862 i Ørum. De fik otte børn, hvoraf tre døde inden de blev 4 år.

Hans farfars far var Vilhelm Friderich Feldvoss, som blev født i 1831 i Holsten. I nogle kilder er han opført som født i Oldenburg. Som ungkarl og bagersvend på Nymølle i Nørager blev han gift den 7. marts 1858 med pigen Else Eline Kathrine Schotmann født i Nørager i 1838.

Mellem 1860 og 1862 flyttede familien Vilhelm og Else Feldvoss fra Nørager til Fjellerup. Inden 1880 flyttede Vilhelm og Else samt deres børn til Ørum, Djurs, hvor de havde en bagerforretning.

STOLT AF SIN FAR

Torkild Feldvoss var utvivlsomt stolt af sin far og hans arbejde. At rosen ikke kun var, fordi Johannes Feldvoss var

Torkilds far, viser andres vurdering også.

I Amagerbogen fra 1939 skildres den tidligere overlærer tillige i flotte vendinger. Johannes Feldvoss blev derfor betragtet som et naturligt valg til skoleinspektør for hele skolevæsenet, da der i 1938 blev indført en ny skoleordning i Tårnby Kommune.

"Hertil udnævntes den dygtige Skoleinspektør Johs. Feldvoss, der er født 1893 og tog sin Lærereksamen 1915. I 1930 blev Feldvoss Overlærer ved Kastrup Skole, og samtidig ofrede næsten al sin Fritid i Oplysningsarbejdets Tjeneste, idet han ledede Arbejdernes Aftenskole og Taarnby Kommunes Ungdomsskole."

På skiltet står der: Feldvoss, Wiener og Konditorkager. I vinduet er reklamen for de prisbelønnede honningkager. Fotografiet er venligst lånt fra Grenaa Egnarkiv, Norddjurs Kommune.

Foto: Grenaa Egnarkiv, B8174

I bogen beskrives i øvrigt mange andre af Amagers personligheder, virksomheder og foreninger samt gårde og landbrug.

FELDVOSS I POLITIK

Ligesom sin far gik Torkild ind i lokalpolitik. Johannes havde været medlem af sognerådet i Aars. Allerede som ung var han aktiv i Socialdemokratiet. Torkild stillede op til kommunalbestyrelsen i 1950 og i 1954, men blev først valgt ind i 1958. Han var da 38 år og opstillet for Socialdemokratiet. Han fik en 4. plads med 91 personlige stemmer. Dengang blev kommunevalget holdt i marts og den nye kommunalbestyrelse tiltrådte den 1. april.

Richardt Jacobsen blev genvalgt til borgmester i 1958. Desværre døde han kort efter af et hjertestop. Jørgen Elkær-Hansen, der var 1. viceborgmester, trådte derefter til som borgmester. Torkild Feldvoss blev i den forbindelse valgt til at være 1. viceborgmester.

Desuden blev Torkild Feldvoss og Abdul Nielsen fra Det Konservative Folkeparti valgt til rådmænd. De udgjorde sammen med borgmester

Jørgen Elkær-Hansen magistraten. Det var en ny måde at organisere de mange nye opgaver i en kommune i vækst.

Ordningen var blevet indført 1. oktober 1952, da Tårnby sammen med ti andre københavnske forstadskommuner fik ændret sin administrationsform til en købstadsmæssig ordning ligesom der var i Gentofte Kommune.

Magistratens opgave var dels at varetage de økonomiske opgaver, dels at sørge for at de opgaver, kommunalbestyrelsen beslutter, bliver udført. Det var kommunalbestyrelsen, der havde udpeget de to andre medlemmer, da borgmesteren var selvskrevet.

TORKILD BLEV BORGMESTER

I marts 1970 fratrådte Jørgen Elkær-Hansen som borgmester og den nye borgmesterkandidat fra Socialdemokratiet Torkild Feldvoss trådte til. Vejen til borgmesterposten blev banet allerede i november 1969, da vælgerforeningerne stemte om, hvordan kandidaterne skulle placeres på stemme-

BORGMESTRE OG SOGNERÅDSFORMÆND

Siden 1917 har udskiftning på posten som sognerådsformand/borgmesteren for kommunen været meget lille.

De har alle har siddet for Socialdemokraterne.

Niels Peter Nielsen sad som sognerådsformand fra 1917 til 1935, det var i alt næsten 19 år.

Richardt Jacobsen var sognerådsformand fra 1935 til 1952, og var borgmester fra 1952 til 1958. De to poster gav i alt 18 år og fire måneder ved roret.

Jørgen Elkær-Hansens borgmesterperiode varede fra 1958 til 1970 – det vil sige næsten 12 år.

Torkild Feldvoss var borgmester fra 1970 til 1993. Han kom helt op på at sidde knapt 24 år som borgmester.

Henrik Zimino har været borgmester siden 1994, hvilket indtil nu har betydet 22 år på posten.

Til og med 1978 blev kommunevalgene holdt i marts og den nye kommunalbestyrelse tiltrådte den 1. april, hvorefter valget blev flyttet til november med tiltrædelse ved årsskiftet. Det næste kommunevalg var således den 17. november 1981 for valgperioden 1982-1985.

sedlen ved kommunalvalget i marts 1970. Her var der et begyndende ungdomsoprør, hvor yngre socialdemokratiske partimedlemmer forsøgte at få mere indflydelse. Men som Amager Bladet skrev den 7. november 1969, så stemte de 650 medlemmer, der deltog i prøvevalget, på den ældre generation af socialdemokrater. Og Torkild Feldvoss løb med

hele 500 af stemmerne og blev nr. 1 på liste A. Dengang i 1969 bestod kommunalbestyrelsen af otte socialdemokrater, fem konservative, to venstresocialister, en fra Socialistisk Folkeparti og en fra Venstre. Mellem hver femte og hver sjette kryds ved kommunevalget i 1970 blev sat ved Torkild Feldvoss personligt. Desuden sad LO's forbundsformand

Finn Thorgrimson og den senere landspolitiker Helle Degn, som dengang var lærerstuderende. De var begge socialdemokratiske medlemmer af kommunalbestyrelsen. Liste A sad med 10 ud af 17 pladser.

Torkild Feldvoss førte de social-demokratiske traditioner videre som borgmester. Med de lange perioder med samme borgmester har der – i modsætning til andre kommuner – været stor kontinuitet i Tårnby. Det skyldes også, at det var samme parti, der var ved roret.

Torkild Feldvoss sad i en lang række råd og foreninger. Nogle af dem var Hovedstadsrådet, Øresundsrådet og som formand for Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem.

Derudover sad Torkild Feldvoss i Dansk Statistisk Forenings bestyrelse fra 11. december 1963 og indtil 21. januar 1970. Han blev cand. polit. i 1950, arbejdede i mange år i Københavns Kommunes Statistiske Kontor ved siden af sit politiske arbejde.

KOMMUNAL-REFORM

I 1970 trådte den store kommunalreform i kraft. Og mange mindre kommuner blev sammenlagt. Der var i slutningen af 1960'erne tale om sammenlægning af de tre af kommunerne på Amager: Tårnby, Dragør og Store Magleby. Det blev dog til, at det kun var Dragør og Store Magleby, der skulle udgøre en ny kommune.

FRIE BØRNEHAVER

Der blev opført mange boligkomplekser i Tårnby i efterkrigstiden. De mange familier med børn, der flyttede ind, medførte et større behov for pasning af børn – både før og efter skolestart. Derfor gik et udvalg på ti medlemmer sammen for at stifte en forening, der skulle oprette børnepasningsinstitutioner.

Blandt udvalgets medlemmer var Johannes Feldvoss. Da foreningen blev stiftet den 21. marts 1952, trak han sig, og Torkild Feldvoss trådte ind i bestyrelsen.

Den første institution blev åbnet 7. juli 1953. Kastrup Fritidshjem lå i Olufsgården.

Også her i fritidshjemmets bestyrelse sad Torkild Feldvoss. Faktisk sad han enten som formand eller almindeligt bestyrelsesmedlem i næsten alle institutioner, der var oprettet indtil midten af 1970'erne.

I februar 1957 fik foreningen nyt navn: Frie Børnehaver og Fritidshjem, Tårnby Kommu-

ne. Den 24. februar 1960 blev Torkild Feldvoss formand efter Ester Petersen. En post han havde lige til 1982. Indtil 1991 blev der oprettet 51 vuggestuer, børnehaver og fritidshjem – hvoraf ni var blevet nedlagt igen.

I 1965 blev Torkild Feldvoss tillige formand i Landsforeningen. Han gik af som landsformand i 1976. I 1981 blev det besluttet, at Frie Børnehaver

I en alder af 62 år ønskede Torkild Feldvoss ikke længere at være formand for Frie Børnehaver og Fritidshjem. I stedet blev det Birger Hansson. Her giver de hinanden hånden ved generalforsamlingen i 1982. Torkild Feldvoss blev samtidigt udnævnt til æresmedlem af foreningen.

Fotograf: Kurt Haugård. Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B6025

og Fritidshjem skulle oprette og drive daginstitutioner for Tårnby Kommune. Det var kommunalbestyrelsen, der tog den beslutning. Da Torkild Feldvoss var formand for foreningen, var han inhabil i kommunalbestyrelsens beslutning og deltog derfor ikke – selvom han var borgmester. Fra landsforeningen var der stor ros til lokalforeningen fra Tårnby. Idet landsformanden, Vagn Olsen, i jubilæumsåret 1991 var imponeret over, at der i Tårnby stadig blev oprettet institutioner, hvor det i resten af landet var umuligt at opstarte nye institutioner under Frie Børnehaver og Fritidshjem.

LUFTHAVNENS UDVIDELSE

Fra starten af Feldvoss' borgmestertid var lufthavnen på dagsordenen. Lufthavnen betød støj og luftforurening i kommunen – noget som ikke var populært hos hverken politikere eller borgere i Tårnby. I de lokale aviser blev der skrevet meget om generne. Særligt var (og er) banen kaldet 12:30 meget upopulær, da stort set

hele kommunen rystede hver gang et fly skulle lande eller lette fra den retning. I 1970 var der endog planer fremme om at lægge endnu en bane parallel med banen 12:30. Sundhedskommissionen i Tårnby havde – i overensstemmelse med sundhedsvedtægten fra Indenrigsministeriet – nedlagt forbud mod at bruge den udskældte bane.

Borgmestrene fra Amager gik sammen for at lægge pres på staten for at flytte lufthavnen til Saltholm. Det var nemlig allerede besluttet i 1969. Alligevel ønskede Københavns Lufthavn at udvide lufthavnen i Kastrup inden flytningen til Saltholm. Selve flytningen var nemlig først sat til at foregå omkring 1980-1985.

Også almindelige borgere klagede. Selvom Tårnby Politihavde modtaget klager over støj, luftforurening og risiko, som blev overtrådt i forhold til den lokale politivedtægt, mente politimesteren ikke han kunne tage affære overfor den store virksomhed. Ikke desto mindre underskrev han selv en klage, da de på politistationen på Amager Landevej ikke kunne høre noget i telefonen

Politistationen på Amager Landevej som den så ud i omkring 1951.

Den var bygget i 1934 og blev nedrevet i 1988.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B4471

eller snakke sammen, når et fly fløj hen over.

I Skyttehøj-kvarteret blev der i 1970 målt støj fra lufthavnen på helt op til 110 decibel. På det tidspunkt var de store jumbojets ikke engang begyndt at flyve til Københavns Lufthavn.

Også på skolerne var lærere og elever plaget af støjen. Undervisningen måtte holde pause hver gang en flyvemaskine landede eller lattede fra bane 12:30. Det førte til en elevdemonstration mod lufthavnens støj – det var i april 1971.

Allerede da lufthavnen blev anlagt i 1925 skete det ved opkøb og nedrivning af eksisterende huse og gårde. Det betød, at Maglebylille, som var en af de gamle landsbyer på Amager, blev eksproprieret og hele landsbyen blev nedrevet omkring 1970. Også den gamle forbindelsesvej, Amager Landevej, blev nedlagt på grund af lufthavnen. Trafikken måtte omlægges gennem en forlængelse af Englandsvej. I slutningen af 1960'erne kom turen til en del ejendomme i Ullerup, hvor den store

parallelbane mod sydvest blev anlagt. En del af Englandsvej måtte så graves under lufthavnen. I 1961 betød lufthavnen miljøpåvirkninger yderligere eksproprieringer i kommunen blandt andet i Kastruphøj grundejerforening i Kastrup. Her blev 87 parcelhuse nedrevet. Sågar betød en tæt overflyvning, at rækkehuset Skyttehøj 29 fik revner i lofter og skillerum på grund af de voldsomme lydølger. Det foregik natten til den 12. juni 1969.

Torkild Feldvoss kæmpede for at skabe en mindre støjplaget kommune. I Berlingske Tidende den 26. februar 1976

udtalte han: "Når vi i Hovedstadsrådet kan forlange, at Kemisk Værk i Køge skal ofre 20 millioner kroner på rensning, må man også kunne stille krav om, at statsinstitutionen i lufthavnen gør en miljømæssig indsats. Lufthavnen har hidtil ikke ofret en øre på dette alter."

VESTAMAGER

Der var andre sager, der ulmede på borgmesterbordet, da Torkild Feldvoss trådte til. Vestamager var en af dem. Med den sene indlemmelse i byzonen var der en række foranstaltninger, der stadigvæk manglede at blive udført. Kommunen var i 1970 i gang med at kloakere på Vestamager, nu hvor boligerne var blevet lovlige. Samtidigt fik kommunen gravet en regnvandskanal fra Finderupvej til Hilversumvej og anlagde en pumpestation på Kessel Allé. Al den opgravede og overskydende jord blev kørt til forstandsområdet ved Alleen og er senere blevet en del af det rekreative område Kastrup Strandpark.

En af de gårde i Ullerup, der blev eksproprieret ved endnu en udvidelse af lufthavnen omkring 1970. Gården lå på matrikel 11a af Ullerup. Fotografi af maleri fra 1937. Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B5448

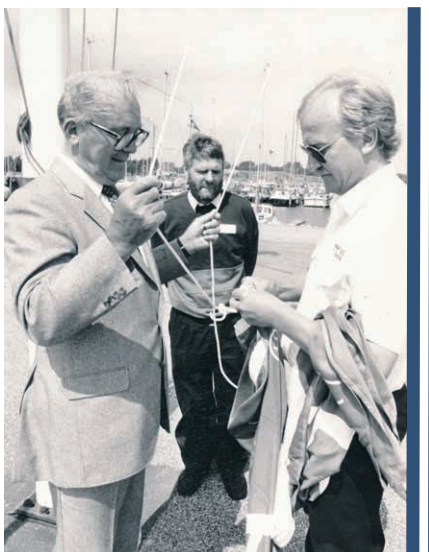
KASTRUP KYSTLINJE

Kystlinjen ved Kastrup er hele tiden rykket længere ud i vandet. Der blev opflydt med murbrokker fra nedrevne bygninger bl.a. dele af Kastrup Glasværk. Det skete for at vinde land og for at få dybde til havnene og strandene.

I 1976 gik Tårnby Kommune i gang med en ny lystbådehavn. Det var ifølge Torkild Feldvoss for at modvirke den stigende arbejdsløshed, selvom nogen mente, at den slags luksus ikke var noget kommunen skulle sætte i værk i krisetiden. I den gamle lystbådehavn var der i 1974 kun plads til ca. 155 både, og vanddybden var kun 1,5 m. I maj 1978 stod første etape af den nye havn færdig. Senere i 1983 blev den planlagte udvidelse af den nye lystbådehavn iværksat. Så blev kapaciteten 825 kølbåde og 75 joller. Også på land var der gjort plads til vinterbådpladser. De mange klubber med kajaker, sejl- eller robåde i Kastrup har således også fået bedre forhold.

I samme forbindelse med jordopfyldningen og udgravningen af den nye lystbådehavn gik kommunen i kast med at bygge

et rensningsanlæg, der skulle servicere hele kommunen. Anlægget var budgetteret til 30 millioner og blev placeret tæt ved den nye lystbådehavn. Det var bl.a. for at højne vandkvaliteten, så badevandet ved Kastrup blev bedre. Forstranden skulle gøres større, så der blev et større rekreativt område ved stranden og lystbådehavnen. Det var første gang i Danmark, at et rensningsanlæg og en lystbådehavn blev naboer.

Det Blå Flag blev hejst i Kastrup Havn i juli 1988.

Fra venstre borgmester Torkild Feldvoss, amtsformand Poul Erik Pedersen og havnefoged Sten Jensen.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarliv, B6076

Tilbageblik på den gamle del af Kastrup Lystbådehavn, som den så ud i 1974
– inden Øresundsforbindelsen

Fotograf: Lejbok

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B4324

Derfor blev anlægget forsænket, så det ikke synede af så meget, volde rundt om anlægget blev beplantet, og på overdækningerne blev der lagt græstørv. Det hele var for at skjule rensningsanlægget mest muligt.

Alt sammen gik op i en højere enhed og var skridt på vejen til at få en flot strandpromenade med godt havnemiljø, som Kastrup Strandpark har i dag.

TRAVBANEN

I 1970 blev travbanens areal købt af Tårnby Kommune. Kontrakten lød på, at der kunne afholdes travløb indtil 1976. Herefter flyttede travbanen til Skovbo. Det sidste løb i Tårnby blev afholdt søndag den 28. marts 1976.

Fra starten af var det kommunens idé, at det store område fortsat skulle være forbeholdt til rekreative formål. Og bortset fra pladsen til institutioner for henholdsvis ældre og børn er det også idrætsbaner, klub-

Øverst på fotoet ses Almegård Allé og lufthavnsmotorvejen, som den så ud i 1975. Dernæst ses Gemmas Allé. Tværs over billedet er Astridsvej, hvor nedrivning af staldene er begyndt. Hesteboksene er til højre. På Travbanen ses en Stockcar-bane til venstre. Nederst ses Løjtegårdsvej, hvor Løjtegården er nabo til hotel Bel Air. Alt sammen inden den kommende Travbanepark. Fotograf: Aerodan Luftfoto

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B5452

huse og parkanlæg, som travbanearealet er blevet brugt til. Havneområdet og Travbaneparken var to store områder i Tårnby Kommune, der blev udlagt til fritidsformål i Tor-kild Feldsvoss' borgmesterperiode. Et endnu større areal var Kalvebod Fælled, som i 1984 blev åbnet for offentligheden. I 1990 blev området fredet. Og i 2013 fik hele området navnet: Naturpark Amager.

ØRESUNDS-FORBINDELSE

Torkild Feldvoss var modstander af Øresundsprojektet, der efter hans mening kostede nedrivning af alt for mange gode huse i Tårnby Kommune. Det var den danske stat, der mente at forbindelsen skulle placeres tværs hen over Amager. Det var ikke Tårnby Kommunes idé. Og selvom Vejdirektoratet allerede i 1976 ifølge Amager Bladet havde

lovte, at motorvejen flere steder skulle graves ned, var det ikke noget, der skete uden kamp.

Kampagnen *Ikke over - men under Amager* blev skabt for at få Øresundsforbindelsen delvist gravet ned på noget af strækningen, der skar gennem Tårnby Kommune for at nå lufthavnen og Øresundsbroen. Kampagnegruppen kaldte sig for *Rørposten*.

Beslutningen om en forbindelse blev taget af Danmark og Sverige i 1991. Selve indvielsen af Øresundsbroen skete

i 2000. En del huse i Tårnby Kommune blev revet ned for at gøre plads til motorvejen og togbanen - deriblandt Pogeskolen i Tårnby landsby og også en moderne boligblok måtte forsvinde for at gøre plads. I alt var det omtrent 200 familier, der måtte forlade deres hjem og finde et nyt.

Der blev indsamlet mellem 20.000-30.000 underskrifter under kampagnen. I august 1992 blev der af borgmester Torkild Feldvoss afleveret et ændringsforslag til Øresundsforbindelsen. I stedet for at

Her skriver borgmester Torkild Feldvoss og viceborgmester Henrik Zimino under på kampagnes budskab: *Ikke over - men under Amager*. I baggrunden ses blandt andet nogle fra kampagnegruppen Rørgruppen, der stod bag kampagnen. Fotograferet i 1992.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalkiv, B5993

skære kommunen over i to med det kæmpe vejanlæg hen til Øresundsbroen, ønskede han, at der blev gravet under jorden. Det handlede om to vejstykker og to banestykker. Han var bestemt ikke ene om det ønske. Det lykkedes da også at få dele af strækningen gravet ned.

PÅ VEGNE AF KOMMUNEN

Torkild Feldvoss skulle som borgmester deltage i en mængde arrangementer. Eksempelvis Københavnmesterskabet

i skak i 1976. Turneringen blev holdt på Korsvejens Skole, som var stillet gratis til rådighed af Tårnby Kommune. De 218 deltagere dystede her med hinanden. Det var Tårnby Skakklub, der stod for det praktiske. Foruden at stille lokalerne til rådighed, så havde kommunen også udlovet en ærespræmie, som Torkild Feldvoss uddelte i sin egen skab af borgmester.

Det var en af de mange opgaver, som Torkild Feldvoss varetog, inden han ved periodens ophør den 31. december 1993 gik af som borgmester.

Fra fødselsdagsinterview med borgmester Torkild Feldvoss, da han blev 70 år. Med borgmesterportrætterne af Jørgen Elkær-Hansen og Richardt Jacobsen i baggrunden.

Fotograf: Kurt Haugård. Foto: Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B6077

Dåbskjolen blev afleveret i 1920 af bagermester Adolf Feldvoss. Han fortalte, at kjolen først havde tilhørt Kildal-, derefter Schotmann- og til sidst Feldvoss-slægten. Det vides, at Else Eline Cathrine Schotmann blev døbt i kjolen i 1839 i Nørager Kirke. Hun blev senere gift med Wilhelm Frederik Feldvoss. Deres første søn, Adolf Feldvoss, blev døbt i kjolen.

Torkild Feldvoss er næppe døbt i den, da kjolen blev afleveret i 1920 til Djurslands Museum. Kjolen er fra omkring 1800. Stoffet er silke-atlask og blev først brugt til noget andet, før det blev syet om til den flotte dåbskjole.

Fotoet er fundet på arkiv.dk, hvor mange spændende fotografier kan findes.

Fotografiet er venligst lånt fra Grenaa Egnsarkiv, Norddjurs Kommune. Foto: Grenaa Egnsarkiv, B8173

Oplag: nr. 2-2016 / 2.000 stk.

TÅRNBY STADS- OG LOKALARKIV

Kamillevej 10, 2770 Kastrup

Tlf. 32 46 05 00 • Mail: bibliotek@taarnby.dk • www.taarnbybib.dk